

VA SYD

Rapport kostnadsfördelning gemensam VA-anläggning

Building a better
working world

Innehåll

1. Inledning.....	2
1.1. Bakgrund och syfte	2
1.2. Lagar och regler.....	2
2. Förbundets principer för kostnadsfördelning.....	3
2.1. Inledning och bakgrund.....	3
2.2. Ägande av anläggningar	3
2.3. Kapitalkostnader till följd av investering.....	3
2.4. Kostnad för avledande och behandling av spillvatten.....	3
2.5. Kostnader för framtida investeringar	4
3. Generella fördelningsnycklar.....	5
3.1. Allmänt.....	5
3.2. Investeringar	5
3.3. Driftskostnader.....	5
3.4. Sammanfattning.....	6

Bilagor:

Bilaga 1 Källförteckning

1. Inledning

1.1. Bakgrund och syfte

EY har på uppdrag av VA SYD blivit ombudade att ta fram en rapport gällande generella kriterier avseende kostnadsfördelning av VA-anläggningar som är gemensamma med annan ägarkommun (kollektiv).

VA SYD planerar att investera i en anläggning som kommer att nyttjas av mer än ett kollektiv. Nedan följer först en beskrivning om några lagar och regler som finns inom VA-området.

1.2. Lagar och regler

VA-verksamheten lyder under speciallagstiftning. Speciallagstiftningen reglerar bl. a prissättningen och möjligheten för kunderna att kontrollera avgiftsuttagets nivå. Huvudmannen för VA-anläggningen har laglig rätt att ta ut alla nödvändiga kostnader genom avgifter.

I VA-lagstiftning ställs numera (sedan 2007-01-01) krav på redovisningen av verksamheten. För att möjliggöra en uppföljning av om avgiftsuttaget följer verksamhetens självkostnad infördes därför ett krav i vattentjänstlagen på att det årligen ska upprättas en särredovisning för vatten- och avloppsverksamheten. Paragrafen ser ut enligt följande:

50 § En huvudman skall i fråga om verksamheten med att ordna och driva en allmän VA-anläggning se till att:

- att verksamheten bokförs och redovisas i enlighet med god redovisningssed där resultat- och balansräkningar redovisas särskilt och där det av tilläggsupplysningar framgår hur huvudmannen har fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet, och
- att redovisningen, när den är fastställd, finns tillgänglig för fastighetsägarna.

2. Förbundets principer för kostnadsfördelning

2.1. Inledning och bakgrund

Förbundet har idag ett dokument som beskriver principerna för hur kostnadsfördelning ska ske inom VA SYD. De olika taxekollektiven inom VA SYD har skild ekonomisk redovisning. Då en anläggning nyttjas av två eller flera kollektiv fastställs en fördelning för kostnader i dessa anläggningar. Principen gäller också för den situation då en anläggning byggs inom en kommun, men nyttjas av ett annat kollektiv.

Principen gäller för samtliga VA-kollektiv som ingår i VA SYD.

2.2. Ägande av anläggningar

Varje VA-kollektiv äger de anläggningar som ligger inom deras respektive kommuner och ansvarar därmed för investeringar avseende dessa anläggningar.

Ekonomisk ersättning grundas på den nytta som respektive VA-kollektiv har av anläggningen. En översyn av fördelningen sker årligen för att fastställa att den fortfarande är aktuell.

Gemensamma kostnader som fördelas på de olika kollektiven ska inte ingå i beräkningen av ersättning, eftersom varje kollektiv inom VA SYD redan belastats med dessa.

2.3. Kapitalkostnader till följd av investering

Kapitalkostnader (avskrivningar och räntor) som uppkommer i samband med investeringar fördelas mellan VA SYD:s VA-kollektiv med hänsyn till den nytta respektive kollektiv har av anläggningen.

Aktuella kapitalkostnader beräknas för respektive kollektiv vid varje delårsrapport och vid årsbokslut.

Förändras fördelningen, till exempel genom att det ansluts ytterligare fastigheter till systemet på någon sida av kommungränsen, görs en ny fördelning av nyttan och därmed av kostnader för investeringar. Skulle något kollektiv dock välja att helt upphöra att använda de gemensamma anläggningarna ska det kollektiv som står för investeringen ersättas med det resterande bokförda värdet av anläggningarna.

2.4. Kostnad för avledande och behandling av spillvatten

Kostnader för avledande och behandling av avloppsvatten delas upp i en rörlig och en fast del.

Den rörliga delen (kr/m³ mottaget avloppsvatten) består av driftskostnader för rening av avloppsvatten i den mottagande kommunen, vilket inkluderar drift av samtliga reningsverk, pumpstationer och hela spillvattenförande ledningsnätet. En kostnad per m³ för rening av

avloppsvatten i en specifik kommun tas fram genom att dela de totala driftskostnaderna för ovanstående anläggningar med det totala spillvattenflödet som hanteras i anläggningarna. Kostnaden per m³ multipliceras med flödet från den anslutande kommunen. Kostnaden grundas på mätning av verkligt avloppsvattenflöde.

Den fasta delen utgörs av kapitalkostnad för avloppsreningsverk, pumpstationer och ledningsnät i den mottagande kommunen. Kostnaden grundar sig på den andel av avloppssystemet som den anslutande kommunen nyttjar. Andelen beräknas på det flöde som den anslutande kommunen belastar det mottagande systemet med, om möjligt ett årsmedelvärde beräknat under en treårsperiod, jämfört med det totala flödet i det mottagande systemet.

2.5. Kostnader för framtida investeringar

Kapitalkostnad (avskrivning och räntor) som uppkommer med anledning av investering som görs för förnyelse och förbättringar av den anläggning som nyttjas gemensamt av två eller flera VA-kollektiv fördelas mellan kollektiven med utgångspunkt från den nytta som respektive part har av anläggningen. Samma princip gäller om anläggningen nyttjas uteslutande av ett annat kollektiv än det som bär investeringen.

3. Generella fördelningsnycklar

3.1. Allmänt

När det gäller gemensamma anläggningar (i detta fall ett reningsverk) så finns det generellt olika fördelningsnycklar som kan användas för att fördela kostnaderna mellan olika kollektiv. Här beskriver vi två olika fördelningsnycklar.

En metod som kan användas är verklig förbrukning i kubikmeter (grundas på mätning av verkligt avloppsvattenflöde) vilken omnämns bland förbundets egna gällande principer under punkt 2.4.

En annan nyckel som kan användas, när verklig förbrukning inte går att mäta eller inte är tillförlitlig, är kostnadsfördelning enligt andel av antalet abonnenter i respektive kollektiv.

3.2. Investeringar

Om det görs en tillbyggnad av en befintlig anläggning som ägs av kollektiv nr 1, exempel 1. Denna tillbyggnad kommer endast användas av ett annat kollektiv. Det uppstår nya komponenter på anläggningen som kan "öronmärkas" till kollektiv nr 2 med förutsättning att denna del endast kommer att användas av kollektiv nr 2. I detta fall går det att härleda kapitalkostnaderna (avskrivningar och räntekostnader) direkt till kollektiv nr 2.

Om det däremot i exempel 2 kommer att vara blandad användning av den tillkommande anläggningen mellan kollektiven så kan andel av mätt förbrukning alternativt andel av abonnenter utgöra fördelningsnyckel för kapitalkostnaderna.

Det tredje exemplet är förutsättningen att båda kollektiven utnyttjar hela anläggningen både äldre och nyare del. I detta fall kan den totala kapitalkostnaden för hela anläggningen fördelas enligt samma princip som i exempel 2, alltså mätt förbrukning eller andel av abonnenter.

Ägandet av anläggningen utvecklas inte närmare i denna rapport utan hänvisning sker till förbundets redan fastställda principer gällande detta.

3.3. Driftskostnader

När det avser fördelning av driftskostnader så kan fördelning ske enligt samma princip som i exempel 1 ovan, om det går att avgränsa driftskostnaderna från äldre- och nyanläggning. Likaså blir det samma fördelningsprincip av driftskostnaderna som tillämpas enligt exempel 2 och 3 ovan.

3.4. Sammanfattning

Den fördelningsnyckel som förbundet bedömer lämpligast måste fastställas. Viktigt är att den fördelningsnyckel som kommer att tillämpas redovisas öppet på exempelvis hemsidan och även en beskrivning över hur de gemensamma kostnaderna kommer att fördelas. Enligt vattentjänstlagen 50§ skall särredovisning årligen fastställas och göras tillgänglig för fastighetsägarna.

Malmö den 2 september 2016

A handwritten signature in blue ink that reads 'Thomas Hallberg'. The signature is fluid and cursive, with a long tail on the 'g'.

Thomas Hallberg

EY

Building a better
working world

Källförteckning

Intervjuade

Stefan Åkesson, avdelningschef ekonomiavdelningen
Ulf Nyberg, avdelningschef avloppsvattenavdelningen
Henrik Aspegren, vice förbundsdirektör

Dokument:

Lag om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412)
Idéskrift från Svenskt Vatten: "Ekonomisk redovisning för VA-branschen" (2009)
Idéskrift från Rådet för kommunal redovisning: "Redovisning av affärsverksamhet – mot bakgrund av självkostnadsprincipen" (2014)